

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ

392 π.Χ.

ΠΡΟΣΩΠΑ του ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

ΧΟΡΟΣ

ΒΛΕΠΥΡΟΣ (σύζυγος της ΠΡΑΞΑΓΟΡΑΣ)

ΑΝΤΡΑΣ

ΧΡΕΜΗΣ (γείτονας του ΒΛΕΠΥΡΟΥ)

ΚΗΡΥΚΑΙΝΑ (γυναίκα)

ΓΡΙΕΣ

ΝΕΑΡΗ

ΝΕΑΡΟΣ

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ του ΕΡΓΟΥ

Η Πραξαγόρα, Αθηναία και γυναίκα του Βλέπυρου, πείθει τις γυναίκες της πόλης και τις οργανώνει να παρουσιαστούν στη Συνέλευση ντυμένες άντρες και με τη διαδικασία της πλειοψηφίας να ψηφίσουν νόμο για να δοθεί η εξουσία σε αυτές κι έτσι η Αθήνα να δει πάλι ευτυχισμένες ημέρες.

(Δρόμος. Ακόμα σκοτάδι. Έξω από το σπίτι της η Πραξαγόρα κρατάει αντρικά ρούχα και ένα λυχνάρι)

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ω φως λαμπρό του πήλινου λύχνου
από τους καλύτερους αγγειοπλάστες φτιαγμένου, πανέμορφου.

Τη γενιά σου θα πω και τη μοίρα σου!
Του τεχνίτη η δύναμη στον τροχό του σε έπλασε,
σαν ήλιος φωτίζει το αναμμένο φυτίλι σου.
Δώσε με τη φλόγα σου το σημάδι, που θέλουμε, τώρα.

Μόνο σε σένα εμπιστευόμαστε
– και εύλογο είναι,
που όταν μας δείχνει η Αφροδίτη τις στάσεις μας
στο κρεβάτι μας δίπλα παραμένεις ακοίμητο
και κανείς δεν σε διώχνει
όταν το σώμα μας ο πόθος το παίρνει.
Μόνο εσύ τρεμορίχνεις το φως σου
στων ιερά μας τα βάθη, τα απόκρυφα
και καψαλίζεις το χνούδι που μόλις ανθίζει
και παραστέκεις όταν ανοίγουμε κρυφά
τα κελάρια τα ολόγιομα με κρασί και αλεύρι
και βοηθάς και σωπαίνεις – δεν το λες πουθενά.
Γι' αυτό και θα μάθεις τις αποφάσεις που πήραν
στα Σκίρα οι φίλες μου.

(Σταματά και κοιτά γύρω της)

Όμως δεν βλέπω καμιά από αυτές που περιμένω.

Και κοντεύουν χαράματα.

Θα αρχίσει σε λίγο η Συνέλευση του δήμου

και πρέπει να πιάσουμε τις έδρες που είπε

ο Φυρόμαχος κάποτε – αν το θυμάστε ακόμα

"οι γυναίκες πρέπει να κάθονται απόμερα να μην τις
βλέπουν οι άντρες".

Τι συμβαίνει όμως;

Δεν έχουν ράψει ακόμα τα γένια τους

ή ήταν δύσκολο να πάρουν τη νύχτα

τα ρούχα του άντρα τους, χωρίς να τις πιάσει;

Α, να! Βλέπω να πλησιάζει ένας λύχνος!

Λες να 'ναι άντρας; Ας κάνω στην άκρη.

*(Παραμερίζει λίγο. Πλησιάζει ένα άλλο λυχνάρι – το
κρατούν οι γυναίκες που έρχονται κρατώντας αντρικά ρούχα,
παπούτσια και μανδύες)*

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ωρα να ξεκινάμε. Καθώς ερχόμασταν

για δεύτερη φορά λάλησε ο κόκορας.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Όλη τη νύχτα σας περίμενα ξάγρυπνη.

Κάτσε να φωνάξω και τη γειτόνισσα από δίπλα,

να της ξύσω την πόρτα σιγά με το νύχι
μην καταλάβει τίποτα ο άντρας της.

(Ξύνει την πόρτα, βγαίνει η γυναίκα β')

ΓΥΝΑΙΚΑ Β'

Πάνω που ντυνόμουνα, άκουσα το ξύσιμο,
ξύπνια ήμουν.
Ο άντρας μου, καλή μου, είναι Σαλαμίνιος
γερός κωπηλάτης...
κι όλη τη νύχτα με ταξίδευε στο στρώμα.
Μόλις τώρα μπόρεσα να πάρω το ρούχο αυτό.

(Καταφτάνουν κι άλλες γυναίκες)

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Βλέπω να έρχεται η Κλειναρέτη μπροστά
κι η Φιλαινέτη μαζί κι η Σωστράτη...

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Άντε βιαστείτε. Γιατί η Γλύκη όρισε
αυτή που θα έρθει τελευταία, θα δώσει σαν πρόστιμο,
τρεις κανάτες κρασί και μια πιατέλα στραγάλια.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Δεν βλέπεις την Μελιστρίχη, του Σμικυθίωνα,
που τρέχει, φορώντας αντρικά παπούτσια;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Φαίνεται είναι η μόνη που ξεγλίστρησε εύκολα από τον
άντρα της.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Και την Γευσιστράτη δεν κοιτάς που έρχεται κρατώντας
λαμπάδα στα χέρια;

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Βλέπω και την γυναίκα του Φιλοδώρητου και του Χαιρητάδου
να έρχονται.

Και πολλές άλλες. Ό,τι καλύτερο υπάρχει στην πόλη.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Αχ πόσο ταλαιπωρήθηκα να το σκάσω καλές μου!

Ο άντρας μου παράφαγε και όλη τη νύχτα έβηχε.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Καθίστε λοιπόν, να σας ρωτήσω τώρα,

μιας και βλέπω ότι όλες ήρθατε,

κάνατε όλα όσα αποφασίσαμε στα Σκίρα;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Εγώ ναι. Έχω τις μασχάλες μου πυκνότερες

κι από θάμνους.

Κι όσο ο άντρας μου έλειπε στην αγορά

άλειφα το κορμί μου λάδι

και ξάπλωνα να μαυρίσω στον ήλιο.

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Κι εγώ τα έκανα. Πρώτα πέταξα από το σπίτι το ξυραφάκι
για να γεμίσω τρίχες, να μη μοιάζω πια με γυναίκα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Έχετε λοιπόν τα γένια που συμφωνήσαμε στη Συνέλευση;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μα την Εκάτη! Δεν είναι ωραία αυτή εδώ η γενειάδα;

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Ναι. Καλύτερη κι από του Επικράτη.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Εσείς οι άλλες, τι λέτε;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ναι. Όλες γνώφουν καταφατικά.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Βλέπω ότι και τα άλλα είναι όλα εντάξει.

Ρούχα, μπαστούνια, παπούτσια,
όλα αντρικά όπως συμφωνήσαμε.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Πήρα κρυφά και αυτό το ρόπαλο του Λαμίας όταν κοιμόταν.

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Είναι απ' αυτά που κουβαλώντας τα του φεύγουν πορδές;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ναι μα το Δία το λυτρωτή, μπράβο.

Αν φορούσε και το δέρμα του Άργου δεν θα τον ξεχώριζες
από τους επόπτες του δήμου.

Ελάτε όμως, να ετοιμάσουμε και τα υπόλοιπα
όσο ακόμα τα άστρα είναι στον ουρανό.

Η Συνέλευση, για την οποία ξεκινήσαμε, θα γίνει τα
χαράματα.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Και μα το Δία, πρέπει να καταλάβουμε θέσεις
κάτω από τον βράχο, απέναντι από τους πρυτάνεις.

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Γι' αυτό κι εγώ έφερα μαζί μου να γνώσω λίγο μαλλί
μέχρι να γεμίσει καλά η Συνέλευση.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα γνώσεις βρε ανόητη;

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Ναι μα την Άρτεμη.

Λιγότερο καλά θα άκουγα γνώθοντας;

Τα παιδιά μου είναι γυμνά, χρειάζονται ρούχα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Εσύ να γνώθεις, ενώ δεν πρέπει να μας καταλάβουν

οι διπλανοί μας;

Καλά θα παθαίναμε, αν όταν γέμιζε η Συνέλευση

κάποια να περνούσε μπροστά από όλους και πετώντας το
μανδύα της

να έδειχνε το φύλο της.

Αν όμως πάρουμε τις θέσεις μας πρώτες απ' όλους
και σφίξουμε τα ρούχα μας, θα περάσουμε απαρατήρητες.

Κι αν βάλουμε τα γένια που φέραμε

όποιος να μας κοιτάξει θα μας πάρει για άντρες.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Κι ο Αγύρριος που έβαλε τα γένια του Προνόμου,
ξεγλύστρησε, αν και δεν ήταν καλύτερος από γυναίκα.

Και τώρα τον βλέπεις στα μεγαλύτερα αξιώματα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γι' αυτό κι εμείς, αυτήν την μέρα που ξημερώνει,
θα τολμήσουμε κι εμείς αυτό το πράγμα.
Μήπως δηλαδή πάρουμε τα την διακυβέρνηση
και γλιτώσει η πόλη -
που τώρα χωρίς κουπιά και χωρίς πανιά ταξιδεύει.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Και πως θα βγάλουμε λόγο αφού είμαστε γυναίκες;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα μιλήσουμε και μάλιστα πάρα πολύ καλά.
Άλλωστε οι νέοι όσο περισσότεροι κουνιούνται
τόσο καλύτεροι, λένε, είναι στις ομιλίες.
Και σε μας το κούνημα είναι στη φύση μας.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Δεν ξέρω. Κακό είναι που δεν έχουμε εμπειρία.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μα γι' αυτό μαζευτήκαμε εδώ.
Θα μελετήσουμε τι θα πρέπει να πούμε εκεί.
Βάλτε λοιπόν τα γένια σας γρήγορα εσείς που δεν ξέρετε να
μιλάτε.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μα όλες ξέρουμε να μιλάμε γλυκιά μου!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Έλα εσύ! Βάλε τα γένια σου και γίνε άντρας γρήγορα!

Βάζω κι εγώ και παίρνω το στεφάνι
μήπως χρειαστεί να βγάλω κι εγώ λόγο.

(Η α' γυναίκα φοράει τη γενειάδα)

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Αχ γλυκειά μου Πραξαγόρα, για κοίτα!

Δεν είναι λίγο για γέλια;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γιατί είναι για γέλια δηλαδή;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Σαν να κρεμάσαμε στα σαγόνια μας ροδοψημένες σουπιές!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Εμπρός! Ας κάνει εξαγνισμό ο υπεύθυνος!

Πάτε όλες μπροστά.

Μη μιλάς Αριφράδη. Κάθησε δίπλα.

Ποιος θέλει να βγάλει λόγο;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Εγώ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Βάλε λοιπόν το στεφάνι και καλή επιτυχία.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Να ! Το έβαλα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μίλα μας λοιπόν.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Χωρίς να πω θα μιλήσω;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Να τα μας!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μα τότε τι στεφανώθηκα;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Φύγε από μπροστά μου. Αυτά θα έκανες κι εκεί;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Γιατί; Δεν πίνουν στη Συνέλευση;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Για άκου την! Πίνουν καλέ;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ναι μα την Άρτεμη! Και μάλιστα αρκετά.

Οι αποφάσεις στη Συνέλευση - αν τις θυμόσαστε -
δεν είναι αποφάσεις πιωμένων ανθρώπων όλες;

Μα το Δία, είναι. Και σπονδές κάνουν.

Αν δεν έχουν κρασί, πως θα τις κάνουν;

Και βρίζονται μάλιστα, όπως οι μεθυσμένοι, και λένε άλλα
αντ' άλλων.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Κάτσε κάτω, δεν κάνεις εσύ για να βγάλεις λόγο.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Καλύτερα μα το Δία να μην είχα γένια.

Θα ξεραθεί ο λαιμός μου από τη δίψα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ποια άλλη θέλει να βγάλει λόγο;

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Εγώ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Έλα να φορέσεις στεφάνι. Ξεκίνα το λόγο.
Εμπρός. Να μιλήσεις όμορφα σαν να ήσουν άνδρας.
Να σκύβεις λίγο και να ακουμπάς στη μαγκούρα.

*(Η β' γυναίκα φορά το στεφάνι και παίρνει την ανάλογη
στάση)*

ΓΥΝΑΙΚΑ Β'

"Θα ήθελα να τα λέει αυτά κάποιος άλλος
από τους τόσους που μιλούν όμορφα
κι εγώ να καθόμουν στην ησυχία μου.
Μα όσο μπορώ, δεν θα αφήσω να κτίζουν
στις ταβέρνες, οι κλέφτες
δεξαμενές για νερό!
Μα τη θεά, αυτό δεν το θεωρώ σωστό".

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μα τη θεά; Που είναι το μυαλό σου;

ΓΥΝΑΙΚΑ Β'

Τι; Γιατί; Δεν σου ζήτησα να πιω.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Πρέπει να πεις "μα το Δία".

Ως προς τα άλλα τα είπες καλά.

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Ω! Μα τον Απόλλωνα!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Πάψε τώρα. Δεν πρόκειται να κάνουμε βήμα για τη Συνέλευση
αν αυτά δεν τακτοποιηθούν και ξεκαθαριστούν.

(Η Πραξαγόρα της παίρνει το στεφάνι)

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Φέρε μου το στεφάνι πίσω.

Έχω και συνέχεια να πω.

"Κατά τη γνώμη μου, ω γυναίκες παριστάμενες..."

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γυναίκες λοιπόν, ανόητη, λες τους άνδρες;

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Α! Φταίει εκείνος, ο Επίγονος.

Τον είδα και νόμισα ότι μιλώ σε γυναίκες!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Άντε τώρα και κάτσε στην άκρη.

Θα φορέσω το στεφάνι και θα μιλήσω εγώ.

"Παρακαλώ τους θεούς όσα σκέφτομαι, να τα πετύχω".

Τον τόπο μας τον νοιάζομαι όσο κι εσείς,

αλλά λυπάμαι και οργίζομαι

που όλα τα θέματα της πόλης τα βλέπω μέσα στην σαπίλα.

Βλέπω την πόλη μας πάντα κυβερνήτες πονηρούς να βγάζει.

Κι αν ένας μας φανεί καλός μια μέρα τις άλλες δέκα
αποδεικνύεται πονηρός.

Κι αν βάλεις άλλον στη θέση του θα κάνει χειρότερα.

Είναι δύσκολο να συμβουλευείς άνδρες που δεν μπορούν να
σκεφτούν σωστά.

Φοβάστε όσους θέλουν το καλό σας και προτιμάτε αυτούς που
σας προδίνουν.

Κάποτε, δεν είχαμε Συνέλευση

και όμως τον Αγύρριο τον θεωρούσαμε κακό

και τώρα με τη Συνέλευση

όποιος παίρνει αργύριο τον παινεύει πολύ

και όποιος δεν παίρνει ζητά το θάνατο αυτών που
παίρνουν..."

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μα την Αφροδίτη, τα λες πάρα πολύ καλά.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Δύστυχη. Ορκίστηκες στην Αφροδίτη;

Θα καλοπεράσεις αν το πεις και στη Συνέλευση.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μα δεν θα το πω εκεί.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ούτε εδώ να το λες, για να ξεσυνηθίσεις.

"Και για τη συμμαχία που έχουμε τώρα,
τότε, όταν τη συζητούσαμε, έλεγαν κάποιοι,
ότι θα χαθεί η πόλη μας αν δεν γίνει - και έτσι την
κάναμε.

Μα έφερε πίκρα σ' αυτούς που την υποστήριζαν
και εκείνος που τους έπεισε εξαφανίστηκε.

Οι φτωχοί πρότειναν να εξοπλίσουμε πλοία
αλλά αντιδρούσαν οι πλούσιοι και οι γεωργοί.

Μισούσατε τους Κορίνθιους κι εκείνοι εσάς.

Τώρα έγιναν καλοί, και εσείς το ίδιο γι' αυτούς.

Άμυαλος ήταν ο Αργεΐος, και ο Ιερώνυμος ήταν σοφός
Φαίνεται κάποια σωτηρία, αλλά ο Θρασύβουλος είναι μακριά,
και δεν τον προσκαλείτε".

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Τι συνετός αυτός ο άντρας!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Σωστά τον επαίνεσες.

"... και φταίει ο ίδιος ο δήμος γι' αυτά.

Αν και πληρώνεσθε με τα χρήματα του Δημοσίου

ο καθένας κοιτάει το συμφέρον του

και το κοινό συμφέρον χωλαίνει

όπως ο Αίσιμος.

Αλλά αν με ακούσετε, μπορεί να σωθείτε.

Προτείνω λοιπόν να παραδώσουμε την πόλη

στις γυναίκες,

γιατί αυτές χρησιμοποιούμε για να χειρίζονται τις
υποθέσεις

των σπιτιών μας και των ταμείων μας".

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Πολύ σωστά, μα το Δία! Μπράβο!

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Λέγε, λέγε, συνέχισε!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Και το ότι είναι καλύτερες στους τρόπους θα σας το
αποδείξω.

Τα μάλλινα πρώτα πρώτα τα πλένουν σε ζεστό νερό,

όπως είναι η συνήθεια από παλιά

και δεν χρησιμοποιούν καινούργιες μεθόδους,

ενώ η πόλη της Αθήνας και αν ακόμη αυτό ήταν καλό

δεν θα το διατηρούσε.

Καθιστές καβουρντίζουν όπως έκαναν και πριν.

Στολίζουν το κεφάλι τους όπως και παλιότερα.

Στα Θεσμοφόρια πάνε όπως και πριν.
Τις πίτες επίσης τις ψήνουν όπως παλιά.
Και όπως παλιά ξεροψήνουν τους άντρες τους.
Όπως παλιότερα επίσης βάζουν στο σπίτι τους
κρυφά τους ερωμένους τους.
Μαγειρεύουν κρυφά δικά τους φαγητά όπως και πριν.
Και το κρασί το ανέρωτο αγαπούν όπως και πριν.
Και τον έρωτα τον χαίρονται όπως έκαναν
όλες οι γυναίκες από παλιά.
Ας μην λέμε πολλά και ας μην διστάζουμε λοιπόν
για το τι θα πράξουμε στο μέλλον,
αλλά με απλά λόγια πρέπει σ' αυτές να παραδώσουμε την
πόλη
αφού σκεφτούμε μόνο αυτά,
ότι, επειδή κατ' αρχάς είναι μητέρες των στρατιωτών,
αυτούς θα επιθυμούν περισσότερο να τους σώσουν.
Έπειτα ποιος άλλος θα σκεφτεί
να φέρει φαγητό σ' αυτήν που τον γέννησε;
Και χρήματα θα βρει ευκολότατα η γυναίκα.
Όταν κυβερνάει δεν τη ξεγελάει κανείς ποτέ,
αλλά αυτή συνηθίζει να γελάει τους άλλους.
Θα αφήσω τα άλλα.
Δείξτε μου εμπιστοσύνη και θα είσαστε ευτυχισμένοι.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μπράβο γλυκύτατη Πραξαγόρα.

Τα είπες πολύ καλά! Μα που τα έμαθες;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Από τότε που έγινε διωγμός και πήγαμε να μείνουμε στην
Πνύκα

μαζί με τον άντρα μου.

Άκουγα εκεί τους ρήτορες και έτσι τα έμαθα.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μα τότε δίκαια είσαι και σοφή και καλή ρήτορας.

Εσένα θα βγάλουμε αρχηγό αμέσως όλες οι γυναίκες
αν αυτά που έχεις στο μυαλό σου τα κάνεις και πράξη.

Όμως αν ο Κέφαλος σε κοροϊδέψει
τι θα του απαντήσεις στην Συνέλευση;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα του πω ότι είναι τρελός.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Αυτό μάλιστα. Όλοι το ξέρουν.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ότι είναι υποχόνδριος.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Κι αυτό το ξέρουν όλοι.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα πω ότι τα τούβλα του τα κάνει στραβά,
αλλά υποστηρίζει ότι ξέρει να κάνει σωστά πράγματα στην
πόλη.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Κι αν σε κοροϊδέψει ο τσιμπλιάρης Νεοκλείδης;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα του πω να πάει να κοιτάξει τον πισινό του σκύλου.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Κι αν σε γιουχάρουν με παλαμάκια από κάτω;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα κουνιέμαι κι εγώ σ' αυτό το ρυθμό.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ένα δε σκέφτηκες. Αν έρθουν οι τοξότες
και σε σπρώχνουν με τη βία;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα τους κάνω πέρα με τους αγκώνες μου.

Ναι, έτσι θα κάνω...

(Πλέκει τα χέρια στο στήθος της και δείχνει πως θα το κάνει)

Πάντως δεν πρόκειται να με πιάσουν ποτέ απ' τη μέση.

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Αν σε πιάσουν, θα φωνάζουμε να σε αφήσουν.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ωραία λοιπόν όλα αυτά.

Όμως για τούτο δεν φροντίσαμε.

Πως θα θυμηθούμε να σηκώνουμε τα χέρια για ψήφο
αφού συνήθως σηκώνουμε τα πόδια;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Δύσκολο, αλλά πρέπει να σηκώνουμε το ένα μας χέρι,
με γυμνό το μπράτσο.

Άντε τώρα γρήγορα, βάλτε τα αντρικά παπούτσια,
να φαίνεσθε σαν άντρες, που πρόκειται να πάνε στη
Συνέλευση

ή να βγουν έξω από το σπίτι.

Κι όταν τελειώσετε μ' αυτά, δέστε τα γένια σας.

Και μετά βάλτε τα ρούχα του άντρα σας που του κλέψατε
και στηριγμένες στα μαστούνια ξεκινάτε για τη Συνέλευση
τραγουδώντας κάποιο παλιό τραγούδι
να μοιάζετε με χωριάτες.

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Καλά λες.

Θα είναι κι άλλες που θα πάνε κατευθείαν απ' τα χωράφια τους.

Να πάμε κι εμείς πριν από αυτές.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Αλλά κάντε γρήγορα.

Γιατί όποιος δεν είναι εκεί πριν από την αυγή
δεν έχει δικαιώματα.

(Η Πραξαγόρα, η Α΄ και η Β΄ Γυναίκα ξεκινάνε. Αυτές που απομένουν σχηματίζουν το Χορό)

ΧΟΡΟΣ

Ωρα μας είναι, ω άνδρες, να πάμε στη Συνέλευση.
Αυτό το "ω άνδρες" πρέπει πάντα να το θυμόμαστε
να μην το ξεχνάμε.

Γιατί ο κίνδυνος είναι πάρα πολύ μεγάλος
αν μας πιάσουν που τολμήσαμε αυτό το πράγμα.

Προχωράμε για τη Συνέλευση τώρα,

ω άνδρες!

Γιατί απείλησε ο θεσμοθέτης
ότι όποιος δεν φτάσει πριν το ξημέρωμα
ή είναι γεμάτος σκόνη,

ή μυρίζει σκόρδο,
ή άπλutos,
δεν θα πάρει για αμοιβή το τριώβολο.
Ε, συ Χαριτιμίδη
και Σμίκυθε και Δράκη
γρήγορα ελάτε
προσέχοντας μήπως δείξετε τίποτα
απ' όσα δεν πρέπει.
Κι όταν περάσουμε την είσοδο
παίρνοντας τη βεβαίωση,
θα καθίσουμε μαζί όλες, μια ομάδα
και θα ψηφίζουμε ναι σε όσα προτείνουν οι φίλες μας...
Μα τι λέω; Φίλους πρέπει να τους ονομάζω πια.
Πρέπει να τους κάνουμε πέρα αυτούς απ' την πόλη αυτούς
που όταν έπαιρναν μόνον έναν οβολό,
όλοι κάθονταν στο σπίτι και συζητούσαν γύρω από το
τραπέζι,
ενώ τώρα που παίρνουν το τριώβολο
σπρώχνονται να μπουν στη Συνέλευση
και όλοι θέλουν να μιλήσουν.
Όταν ήταν αρχηγός ο γενναίος Μυρωνίδης
κανείς δεν τολμούσε
να πληρώνεται για να συζητήσει τις υποθέσεις της πόλης.
Αλλά ο καθένας ερχόταν φέρνοντας το σακουλάκι του
με το ψωμί του, τις ελιές του, δυο κρεμμυδάκια,
και τώρα απαιτούν να παίρνουν το τριώβολο

σαν να είναι εργάτες σε γιαπί και κουβαλάνε τη λάσπη.

(Ο Χορός φεύγει. Εμφανίζεται ο Βλέπυρος, ο άντρας της Πραξαγόρας, φορώντας τα πασούμια της και μια κίτρινη ρόμπα της)

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τι έγινε; Που είναι η γυναίκα μου;

Κοντεύει να ξημερώσει και δεν τη βρίσκω πουθενά.

Μου ήρθε κόψιμο

και κόντεψα να τα κάνω πάνω μου

προσπαθώντας να βρω τα ρούχα μου.

Μες στο σκοτάδι έψαχνα αλλά δεν μπόρεσα να τα βρω
και επειδή βιαζόμουν, φόρεσα μια ρόμπα της γυναίκας μου
και τα πασούμια της και σέρνομαι τώρα.

Σε ποιο έρημο μέρος να πάω τώρα

ή είναι βολικά οπουδήποτε μέσα στη νύχτα;

Κανείς δεν θα με δει εδώ.

Αχ ο κακόμοιρος, τι ήθελα να παντρευτώ νέα γυναίκα εγώ ο γέρος;

Είμαι άξιος της τύχης μου!

Δεν βγήκε για καλό τέτοια ώρα από το σπίτι.

Αλλά εγώ πρέπει να ξαλαφρώσω.

(Ο Βλέπυρος "κάθεται". Ερχεται ένας άντρας)

ΑΝΤΡΑΣ

Ποιος είσαι εσύ; Δεν είσαι ο γείτονάς μου ο Βλέπυρος;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ναι μα το Δία, εγώ είμαι.

ΑΝΔΡΑΣ

Τι είναι αυτό το ρούχο που φοράς;

Τον Κινησία ζήλεψες;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Όχι, βγήκα έξω φορώντας πρόχειρα τη ρόμπα της γυναίκας μου.

ΑΝΔΡΑΣ

Και που είναι τα δικά σου ρούχα;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τα έψαχνα στο κρεβάτι να τα βρω αλλά δεν τα βρήκα.

ΑΝΔΡΑΣ

Γιατί δε ρώτησες τη γυναίκα σου να σου πει;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μα το Δία δεν είναι μέσα. Βγήκε κρυφά.

Φοβάμαι μην κάνει τίποτα κακό.

ΑΝΔΡΑΣ

Έπαθες τα ίδια με μένα, μα τον Ποσειδώνα.

Κι εμένα μου έφυγε μες στη νύχτα, φορώντας τα ρούχα μου.

Δεν με νοιάζει αυτό, αλλά μου πήρε και τα παπούτσια.

Πουθενά δεν μπόρεσα να τα βρω.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Κι εγώ τα δικά μου, μα το Διόνυσο.

Και αναγκάστηκα για να βγω έξω να φορέσω τα παπούμια της

για να μην τα κάνω πάνω στην κουβέρτα μας.

Επειδή είναι καινούργια.

ΑΝΔΡΑΣ

Τι να συμβαίνει;

Μήπως την κάλεσε κάποια φιλενάδα της για φαγητό;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Έτσι νομίζω. Απ' όσο την ξέρω,

δεν κάνει πονηρές δουλειές.

ΑΝΔΡΑΣ

Αν είναι πονηρές θα το μάθουμε γρήγορα.

Εσύ όμως αργείς, και είναι η ώρα να πάω στη Συνέλευση,

αν πρώτα βρω τα ρούχα μου, εφόσον δεν έχω άλλα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Κι εγώ θα πάω όταν τελειώσω.

Τώρα όμως κάποιο τσόφλι εμποδίζει να βγουν τα φαγητά.

ΑΝΔΡΑΣ

Σαν κι αυτό για το οποίο μίλησε ο Θρασύβουλος στη Σπάρτη;

(Φεύγει ο άντρας)

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μα το Διόνυσο, κοντεύω να σκάσω!

Τι να κάνω;

Και δεν είναι μόνο αυτό που με ενοχλεί.

Είναι που όταν θα ξαναφάω

προς τα πού θα πάνε μετά για να βγουν;

Αυτό το τσόφλι έχει κλείσει την πόρτα.

Ποιος θα μου φέρει γιατρό και ποιον;

Να ξέρει τάχα ο Αμύνων; Μπορεί να αρνηθεί.

Κάποιος ας μου φέρει τον Αντισθένη.

Αυτός βογγάει συνέχεια. Όλο και κάτι θα ξέρει.

Ω σεβάσμια θεά του τοκετού, Ειλείθυια!

Μη με δεις να σκάω!

Ούτε να γίνομαι νυχτερινό δοχείο!

(Εμφανίζεται ένας άλλος άντρας, ο Χρέμης, που γυρίζει από τη Συνέλευση)

ΧΡΕΜΗΣ

Βρε, τα κάνεις εκεί, έτσι;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Εγώ; Όχι μα το Δία. Σηκώνομαι.

ΧΡΕΜΗΣ

Τι είναι αυτό; Φοράς τα ρούχα της γυναίκας σου;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πήρα ό,τι βρήκα μπροστά μου μέσα στο σκοτάδι.

Εσύ από πού έρχεσαι όμως;

ΧΡΕΜΗΣ

Από τη Συνέλευση.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τέλειωσε κιόλας;

ΧΡΕΜΗΣ

Ναι. Από τα χαράματα κιόλας.

Και να δείς πόσο γελάσαμε

με αυτούς που αργούσαν κι έφταναν κατακόκκινοι.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πήρες το τριώβολο;

ΧΡΕΜΗΣ

Όχι, γιατί άργησα και το έχασα.

Και δεν ντρέπομαι τίποτα άλλο, παρά

την τσέπη μου την άδεια.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Για ποια αιτία άργησες;

ΧΡΕΜΗΣ

Ήταν πάρα πολύς κόσμος.

Ποτέ δεν ήταν τόσος κόσμος μαζεμένος στην Πνύκα.

Τους κοιτούσαμε και νομίζαμε πως ήταν παπουτσήδες

έτσι όλοι άσπροι άσπροι απ' τον ίσκιο.

Τι να σου πω!

Όλη η Συνέλευση ήταν ασπρουλιάρα!

Πολλοί λοιπόν χάσαμε το τριώβολο.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ούτε εγώ θα πάρω αν πάω τώρα;

ΧΡΕΜΗΣ

Μα πώς να πάρεις μα το Δία;

Ούτε αν έφτανες στο δεύτερο λάλημα του πετεινού
δεν θα έπαιρνες.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Αχ ο δυστυχισμένος.
Αντίλοχε, κλάψε με τώρα ζωντανό,
για το χαμένο τριώβολο. Το έχασα, πάει!
Αλλά γιατί μαζεύτηκαν τόσο νωρίς εκεί τόσοι;

ΧΡΕΜΗΣ

Μα γιατί άλλο;
Τους ήρθε στους Πρυτάνεις να πάρουν γνώμες
για τη σωτηρία της πόλης!
Κι αμέσως ο Νεοκλείδης ο τσιμπλιάρης
σύρθηκε ως το βήμα
αλλά από κάτω φώναζαν
"Μα είναι φοβερό να μιλάει αυτός για τη σωτηρία ολόκληρης
της πόλης
αυτός που δεν μπόρεσε να σώσει ούτε τα τσίνορά του!"
Κι αυτός ο κακόμοιρος ρίχνοντας γύρω μια ματιά φώναξε:
"Μα τι έπρεπε να κάνω;"

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

"Να τρίψεις σκόρδο με χυμό από φρέσκο φρούτο
να το βάλεις στα μάτια σου το βράδυ".
Αν ήμουν εκεί έτσι θα του έλεγα.

ΧΡΕΜΗΣ

Μετά απ' αυτόν ανέβηκε ο Ευαίωνας ο επιδέξιος.

Ήταν γυμνός, απ' όσο μπορούσαμε να δούμε
αλλά αυτός επέμενε ότι φοράει ιμάτιο.

Και δημοκρατικότατα είπε:

"Βλέπετε τι ανάγκη σωτηρίας έχω ο ίδιος,
αλλά θα μιλήσω για να σωθεί η πόλη.

Αν οι ράφτες δώσουν χλαίνες σε όσους δεν έχουν
μόλις χαλάσει ο καιρός και φύγουν οι λιακάδες,
δεν θα αρρωστήσει τότε κανείς.

Κι όσοι δεν έχουν ούτε κρεβάτι ούτε στρώματα,
πρώτα να πλένονται

και μετά να πηγαίνουν για ύπνο στα βυρσοδεψεία.

Κι αν δεν τους θέλουν και τους κλείνουν τις πόρτες
να τους δώσουν αποζημίωση τρεις προβιές στον καθένα"

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μα τον Διόνυσο, όλα αυτά σωστά είναι.

Και μάλιστα αν πρότεινε και τούτο
κανείς δεν θα έφερνε αντίρρηση.

Δηλαδή να δίνουν οι αλευράδες
τρεις χοίνικες αλεύρι στους φτωχούς
για να έχουν να τρώνε,
αλλιώς να τιμωρούνται αυστηρά.

Έτσι μόνο θα αχρησιέψουμε τον Ναυσικύδη.

ΧΡΕΜΗΣ

Μετά απ' αυτόν, ένας άλλος νέος,
όμορφος και άσπρος σαν τον Νικία,
ανέβηκε να αγορεύσει
και είπε ότι πρέπει να παραδώσουμε
την κυβέρνηση στις γυναίκες.
Κι όλο το ασπρουλιάρικο πλήθος τότε,
ζητοκραύγασε κι έλεγε ότι αυτό είναι σωστό
αλλά οι αγρότες τους γιουχάησαν.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Είχαν μυαλό μα το Δία, γι' αυτό.

ΧΡΕΜΗΣ

Μα ήταν οι λιγότεροι.
Οι περισσότεροι το δέχτηκαν
και ο ρήτορας τότε άρχισε να παινεύει τις γυναίκες.
Και για σένα είπε πολλά άσχημα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τι είπε δηλαδή;

ΧΡΕΜΗΣ

Σε είπε πανούργο. Πρώτα αυτό.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και για σένα;

ΧΡΕΜΗΣ

Δεν θα σου πω τώρα.

Μετά σε είπε ψεύτη.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Εμένα μόνο;

ΧΡΕΜΗΣ

Μα το Δία. Και συκοφάντη.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Εμένα μόνο είπε;

ΧΡΕΜΗΣ

Και όλο το πλήθος, μα το Δία.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ποιος μπορεί να αντιμιλήσει σ' αυτό;

ΧΡΕΜΗΣ

Είπε ότι η γυναίκα είναι πλάσμα τετραπέρατο
και οικονόμο.

Ούτε τα απόρρητα των Θεσμοφορίων δεν μαρτυράει
ενώ εσύ, όπως κι εγώ, όπως όλοι - είπε -
το κάνουμε αυτό συνέχεια.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και σ' αυτό, μα τον Ερμή, δεν είπε ψέματα!

ΧΡΕΜΗΣ

Μετά είπε ότι ανταλλάσσουν μεταξύ τους
ρούχα, χρυσαφικά, ποτήρια, και ασημικά
χωρίς να έχουν μάρτυρες,
και όμως τα επιστρέφουν η μια στην άλλη,
ενώ εμείς, οι πιο πολλοί, δεν το κάνουμε!

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μα τον Ποσειδώνα! Ακόμα κι αν έχουμε μάρτυρες!

ΧΡΕΜΗΣ

Είπε ότι δεν συκοφαντούν, δεν καταγγέλλουν,
ούτε καταλύουν τη δημοκρατία.
Και για πολλά άλλα παίνευε τις γυναίκες.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και τι πρότεινε η Συνέλευση;

ΧΡΕΜΗΣ

Είπε να αναθέσουν την κυβέρνηση σ' αυτές.

Αυτό ακόμα δεν έγινε.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Λοιπόν αποφασίστηκε;

ΧΡΕΜΗΣ

Βέβαια.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Σ' αυτές λοιπόν τώρα ανατέθηκαν οι ρόλοι μας;

ΧΡΕΜΗΣ

Ακριβώς.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τώρα λοιπόν θα πηγαίνει η γυναίκα μου στο δικαστήριο;

ΧΡΕΜΗΣ

Ούτε θα τρέφεις εσύ την οικογένεια, αλλά η γυναίκα σου.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ούτε θα βρίζω που σηκώνομαι πρωί;

ΧΡΕΜΗΣ

Μα το Δία, αυτά θα νοιάζουν πια τις γυναίκες.

Εσύ θα μένεις στο σπίτι και θα κάνεις ότι θέλεις.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Το κακό είναι για μένα και τους συνομηλίκους μου

ότι αφού θα έχουν το πάνω χέρι

μετά... θα μας αναγκάζουν με τη βία...

ΧΡΕΜΗΣ

Να κάνουμε τι;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Να τις ...

ΧΡΕΜΗΣ

Κι αν δεν μπορούμε;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Δεν θα μας δίνουν φαγητό.

ΧΡΕΜΗΣ

Να κάνεις λοιπόν ό,τι πρέπει να κάνει ένας άνδρας.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Αλλά αν έτσι συμφέρει την πόλη, έτσι πρέπει να γίνει.

ΧΡΕΜΗΣ

Οι γεροντότεροι έλεγαν ότι και ανόητα και χαζά
να ψηφίσουμε,
όλα σε καλό θα μας βγουν.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και μακάρι να μας συμφέρει αυτό, μα την Παλλάδα
και τους θεούς!
Πάω τώρα. Να είσαι καλά.

(Φεύγει)

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Γεια σου, Χρέμη!

*(Ο Βλέπυρος μπαίνει μέσα στο σπίτι του
Έρχονται οι γυναίκες - Χορός - απ' τη Συνέλευση)*

ΧΟΡΟΣ

Έλα. Προχώρα.

Μήπως μας ακολουθεί κανένας άνδρας;

Για γύρνα και κοίτα!

Φυλάξου όμως. Πολλοί είναι οι πανούργοι.

Μήπως προσέξει κανείς τον ποπό μας

που είναι στρογγυλός.

Βάδιζε σταθερά και χτύπα τα πόδια σου,

θα γίνουμε ρεζίλι σε όλη την πόλη, αν μας καταλάβουν.

Σφίξτε τα ρούχα σας και να κοιτάτε γύρω σας

μήπως το κόλπο μας βγει ξινό.

Ας βιαστούμε. Φτάσαμε κιόλας εδώ απ' όπου ξεκινήσαμε.

Εδώ. Να το το σπίτι της στρατηγού μας. Αυτό.

Που αυτή βρήκε το κόλπο και μας ψήφισε η Συνέλευση.

Λοιπόν, μην καθυστερούμε και μην κρατάμε άλλο τα γένια
πάνω μας

μήπως κάποιος μας δει και μας καταγγείλει.

Αλλά εδώ να έρθετε όλες, στην άκρη του τοίχου

να βγάλετε τα ρούχα τα αντρικά

προσέχοντας γύρω γύρω.

Να ντυθείτε γυναίκες, όπως και πριν.

Και μην καθυστερείτε.

Να έρχεται και η αρχηγός μας που εμείς την εκλέξαμε.
Βιαστείτε.

Τι κακό κι αυτή η γενειάδα!

Βγάλ' την.

Και οι άλλες που έρχονται, έχουν αλλάξει ρούχα.

(Φτάνει η Πραξαγόρα, με άλλες)

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Λοιπόν, γυναίκες, όλα εντάξει μέχρι εδώ.
Τώρα κάντε γρήγορα, μήπως μας δει κανένα μάτι
Ρίξτε τις χλαίνες, βγάλτε τα χοντροπάπουτσα,
και ξελύστε όλες σας τα λουριά των σανταλιών.
Αφήστε τα ραβδιά σας στην άκρη, και μετά
εσύ να τα φροντίσεις.

Εγώ σκέφτομαι να μπω στο σπίτι μου κρυφά
για να βάλω τα ρούχα του και όσα άλλα που πήρα στη θέση
τους,
πριν υποψιαστεί κάτι ο άντρας μου.

ΧΟΡΟΣ

Όλα όσα είπες, τα κάναμε. Πες μας και τα άλλα.
Γιατί ξέρουμε ότι μας συμφέρει να υπακούμε σε ό,τι μας
λες.
Δεν γνώρισα πιο άξια γυναίκα από εσένα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Περιμένετε και θα δείτε. Στην κυβέρνηση που ανέλαβα
θα σας βάλω συμβουλάτορες όλες σας.
Γιατί εκεί, μέσα στα ψηφίσματα και στη φασαρία
όλες μου παρασταθήκατε άξια.

(Καθώς προχωρά να μπει στο σπίτι της, βγαίνει ο Βλέπυρος)

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ε! Εσύ! Πραξαγόρα! Από πού έρχεσαι;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Και τι σε νοιάζει και ρωτάς;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τι με νοιάζει; Τι ανόητη ερώτηση!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Δεν θα σκέφτεσαι ότι έρχομαι από ερωμένο.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τσως όχι μόνο από έναν.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Λοιπόν σκέψου λογικά, και θα σιγουρευτείς.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πως;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μυρίζω άρωμα;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μπα! Χωρίς άρωμα η γυναίκα δεν κάνει έρωτα;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Εγώ η κακομοίρα πάντως όχι.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Βγήκες πρωί πρωί φορώντας κρυφά τα ρούχα μου.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μια φίλη μου έστειλε νύχτα κάποιαν να με φωνάξει
γιατί την έπιασαν οι πόνοι.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και γιατί δεν μου το είπες;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Να μην την βοηθούσα τη λεχώνα, που πόναγε;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Έπρεπε να μου το πεις.

Αλλά εδώ συμβαίνει κάτι άσχημο.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μα τις θεές, έφυγα όπως ήμουν.

Αυτή που ήρθε με έσπρωχνε να πάω πολύ γρήγορα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τότε να φόραγες τα ρούχα σου.

Έπρεπε να πάρεις τα δικά μου

και να με αναγκάσεις να φορέσω τη ρόμπα σου;

Κόντεψα να πεθάνω.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Έκανε κρύο και είμαι φιλόσθενη. Για να ζεσταθώ το έκανα.

Ενώ εσένα σε άφησα στο στρώμα μας μέσα στη ζέστη.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και γιατί πήρες τα σανδάλια και τη μαγκούρα μου;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Για να σώσω τα ρούχα σου.

Φόρεσα τα σανδάλια και χτύπαγα στις πέτρες τη μαγκούρα

για να φαίνομαι ότι είσαι εσύ.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ξέρεις ότι έχασα το σιτάρι που θα αγόραζα

με τα λεφτά της συνέλευσης;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μη σε νοιάζει. Αγόρι έκανε.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Η Συνέλευση;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Όχι μα τον Δία, η γυναίκα που με φώναξε.

Τι; Έγινε Συνέλευση;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ναι, μα το Δία! Δεν στο είπα χτες;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Α! Ναι. Τώρα θυμήθηκα!

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Αρα ούτε τις αποφάσεις της θα γνωρίζεις.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Όχι, μα το Δία!

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Θα στις πω εγώ! Παρέδωσαν την πόλη σε σας!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τι να την κάνουμε; Να υφαίνουμε;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Όχι μα τον Δία, αλλά να εξουσιάζετε.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Σε ποιους;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Όλες τις δημόσιες υποθέσεις θα τις αναλάβετε πια εσείς.

(Καθώς λέει αυτό η Πραξαγόρα, εμφανίζεται πάλι ο Χρέμης)

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Αχ μα την Αφροδίτη, από εδώ και μπρος
η πόλη μας θα είναι ευτυχισμένη!

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ως προς τι;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Σε πολλά.

Δεν θα τολμούν πια να της κάνουν κάτι κακό οι
αδιάντροποι,

ούτε θα υπάρχουν καταγγελίες,

ούτε και συκοφαντίες.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Όχι, για τους θεούς, μην κάνεις τέτοια,
γιατί θα μου κόψεις το ψωμί.

ΧΡΕΜΗΣ

Βρε άσε να μιλήσει η γυναίκα σου!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ούτε θα κλέβουν πια, ούτε θα ζηλεύουν τον διπλανό τους,
ούτε κανείς θα είναι γυμνός,
ούτε θα κοροϊδεύουν πια κανέναν,
ούτε θα βάζουν περιουσίες ενέχυρο.

ΧΡΕΜΗΣ

Ω μα τον Ποσειδώνα! Αυτά είναι καταπληκτικά
αν δεν μας λέει ψέματα!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Εγώ θα τα αποδείξω. Και σείς θα είστε
μάρτυρές μου. Για να μην λέει αυτός μετά.

ΧΟΡΟΣ

Τώρα πρέπει να δείξεις ότι έχεις μυαλό και σύνεση
και να φροντίσεις να βοηθήσεις τις φίλες σου.

Για το κοινό μας καλό
να προσπαθήσει ο νους σου και η γλώσσα
να στολίσεις τον δήμο με πολλά ωφέλιμα.
Γιατί τώρα είναι ο καιρός να δείξεις τι αξίζεις.
Χρειάζεται η πόλη μας κάτι σοφό, και καινούργιο.
Εκίνα και κάνε λοιπόν αυτά που ούτε είπαν ούτε έκαναν
πριν.
Γιατί ο κόσμος δεν θέλει να βλέπει τα ίδια και τα ίδια.
Μην καθυστερείς. Βάλε μπροστά το σκοπό σου και τράβα.
Γιατί το γρήγορο το εκτιμούν πολύ οι θεατές.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Και τώρα θα προτείνω αυτά που νομίζω σωστά.
Όμως φοβάμαι μήπως οι θεατές
δεν θέλουν να καινοτομήσουν αλλά
να παραμείνουν δεμένοι με τις παλιές συνήθειες.

ΧΡΕΜΗΣ

Μη φοβάσαι να καινοτομήσεις.
Αυτό αξίζει πάνω απ' όλα για μας.
Τα παλιά να τ' αφήσουμε.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τώρα να μη με διακόψει κανείς, ούτε να φέρει αντίρρηση
πριν ακούσει και καταλάβει καλά αυτά που θα πω. Λοιπόν.
Λέω ότι πρέπει όλα να είναι κοινά για όλους.

Και να ζουν με τον ίδιο τρόπο όλοι.

Όχι ο ένας πλούσιος κι ο άλλος να πεινάει.

Ούτε ο ένας να έχει πολλά χωράφια κι άλλος καθόλου.

Ούτε κάποιος να μην έχει κανέναν ακόλουθο

κι ο άλλος πολλούς δούλους.

Θα ορίσω έναν τρόπο ζωής τον ίδιο για όλους.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πως θα γίνει ένας τρόπος ζωής για όλους;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Είπα μην με διακόπτετε.

Τώρα θα πω για τη γη πρώτα πρώτα.

Θα την κάνω κοινή για όλους.

Όπως και τον πλούτο το ίδιο, όπως και όλα τα άλλα.

Και μετά, από όσα είναι κοινά,

θα σας δίνουμε με σκέψη και μέτρο και με ορθάνοιχτα
μάτια.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τι θα κάνετε με όποιον από μας δεν έχει χωράφια

αλλά λεφτά που μπορούν να κρυφτούν;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα τα κάνει κατάθεση στο κοινό ταμείο.

Και αν δεν τα καταθέσει θα έχει κάνει ψευδορκία.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Δεν θα ανησυχήσει και πολύ. Γιατί με ψευδορκία δεν τα απόκτησε;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Αν τα κρατήσει δεν θα έχει δα και κανένα κέρδος.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πως δηλαδή δεν θα έχει;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Κανένας δεν θα κάνει τίποτα από ανάγκη.

Όλοι θα έχουν τα πάντα

και ψωμιά και ρούχα και όλα τα φαγώσιμα.

Λοιπόν, τι κέρδος θα έχει αν δεν τα καταθέσει;

Για βρες το εσύ να μου το πεις.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μα και τώρα δεν κλέβουν, και μάλιστα όσοι έχουν αρκετά αγαθά;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Πριν έκλεβαν φίλε μου.

Όσο είχαμε τους παλιούς νόμους.

Τώρα δεν θα αγοράζονται τα αγαθά

θα τα έχουν όλοι.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Αν κάποια μικρούλα αρέσει σε κάποιον και την επιθυμήσει,
θα πάρει από τα κρυμμένα του και θα της δώσει.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα μπορεί να την έχει αν θέλει, χωρίς χρήματα.
Θα κάνω τις γυναίκες κοινές για όλους.
Θα ξαπλώνουν και θα κάνουν παιδιά
με αυτούς που τις θέλουν.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μα τότε δεν θα πάνε όλοι στην ωραιότερη;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα βάλω τις άσχημες και αδύνατες δίπλα στις όμορφες.
Όποιος λοιπόν ζητήσει την όμορφη
θα πρέπει να περάσει πρώτα από την άσχημη.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και πως εμείς οι κάπως μεγαλύτεροι στην ηλικία,
αν πάμε πρώτα με άσχημη,
θα αντέξουμε να πάμε μετά και με όμορφη;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Δεν θα τσακωθούν για σένα, έχε θάρρος!

Μην φοβάσαι ότι θα στήσουν καυγά!

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Για ποιο πράγμα καυγά;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Για το ότι δεν θα μπορέσεις.

Και βέβαια εσύ, δεν θα μπορέσεις.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Βάζετε πρώτα μόνο το συμφέρον σας.

Τα κανόνισες έτσι ώστε βούλωσες όλες τις τρύπες.

Με μας όμως τι θα γίνει;

Γιατί θα αποφεύγουν τους άσχημους,
και θα πηγαίνουν μόνο στους όμορφους.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Άκου να μάθεις.

Όταν θα βγαίνουν οι όμορφοι από τα δείπνα,

θα πηγαίνουν από πίσω τους οι άσχημοι...

και θα κάνουν μαζί βόλτες.

Και οι γυναίκες δεν θα μπορούν να πάνε

με τους όμορφους πρώτα

πριν πάνε με τους άσχημους.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και με τον μυταρά τον λυσικράτη που καμαρώνει ότι είναι
όμορφος τα ίδια;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ναι μα τον Απόλλωνα! Δημοκρατικότατο αυτό το μέτρο!

Δυνατό ράπισμα για τους φαντασμένους.

Όταν ο άσχημος τους πει "Κάντε στη άκρη...

και όταν τελειώσω θα σ' την δώσω"...

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και με όλα αυτά, πως θα ξεχωρίζει τα παιδιά του ο
καθένας;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Και για ποιο λόγο να τα γνωρίζουν;

Όλους τους μεγαλύτερους θα τους θεωρούν πατέρες τους.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Αλλά δεν θα τους ταλαιπωρούν τους γέροντες τότε
που μάλιστα δεν θα ξέρουν πως είναι ο πατέρας τους
- αφού και τώρα που το ξέρουν αυτό κάνουν ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Δεν θα τους αφήνει ο διπλανός τους.

Πριν για τους γέρους δεν νοιαζόταν κανείς
μα τώρα θα μπαίνει ανάμεσά τους κάθε μικρότερος
από το φόβο μήπως δέρνουν τον πατέρα του.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ε, κάτι γίνεται με τα άλλα.

Αν όμως έρθει και με πει "πατερούλη"
κανέννας Επίκουρος ή κανέννας Λευκολόφας,
θα ανακατευτεί το στομάχι μου.

ΧΡΕΜΗΣ

Υπάρχει κάτι πολύ χειρότερο απ' αυτό.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ποιο δηλαδή;

ΧΡΕΜΗΣ

Να έρθει να σε φιλήσει ο Αρίστυλλος
λέγοντας πως είσαι πατέρας του.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Θα κλάψει πικρά!

ΧΡΕΜΗΣ

Θα κολλήσει η βρωμιά του πάνω σου.

Όμως δεν έχεις φόβο να έρθει να σε φιλήσει.

Γιατί γεννήθηκε πριν το ψήφισμα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Θα την είχα άσχημα.

Όμως ποιος θα καλλιεργεί τη γη;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Οι δούλοι θα τη φροντίζουν.

Δική σου έννοια θα είναι μόνο τότε θα γίνει η σκιά τόση

ώστε να πας για το δείπνο.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και τα ρούχα πως θα τα παίρνουμε;

Να το ρωτήσω κι αυτό.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Στην αρχή θα φοράτε τα δικά σας. Αυτά που έχετε.

Μετά θα σας υφάνουμε εμείς καινούρια.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ακόμα ένα.

Αν οι άρχοντες δικάσουν κάποιον να πληρώσει πρόστιμο,

από πού θα τους τα δώσει;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μα δεν θα γίνονται καθόλου δίκες.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Αυτό όμως θα σε καταστρέψει.

ΧΡΕΜΗΣ

Κι εγώ έτσι νομίζω.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μα γιατί, κακομοίρη, να γίνονται δίκες;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Γίνονται για πολλούς λόγους.

Και πρώτα, ας πούμε, κάποιος οφείλει χρήματα
και τ' αρνιέται.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Και που βρήκε τα χρήματα ο δανειστής να τα δώσει;

Αφού όλα θα είναι στο κοινό ταμείο.

Αυτό θα δείχνει ότι τα έκλεψε.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μα τη Δήμητρα, καλά τα λες. Αλλά πες μου και τούτο.

Αυτοί που μετά από μεγάλο δείπνο
μεθυσμένοι αρχίζουν να χτυπούν και να βρίζουν
που θα βρουν να πληρώσουν το πρόστιμο;
Αυτό θα σε δυσκολέψει νομίζω, λίγο.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Από το φαγητό που τρώνε.
Αν τους το κόψουν, θα σταματήσουν τα ζοριλίκια
αφού θα πεινάνε.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Λοιπόν κανείς κλέφτης δεν θα υπάρχει;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Πώς να γίνει δηλαδή, να κλέβει κάποιος τον εαυτό του;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Δεν θα μας ληστεύουν τη νύχτα στο δρόμο;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Όχι, αν μένεις σπίτι σου, βέβαια.
Αλλά και στο δρόμο, δεν θα σε κλέβουν,
αφού όλοι θα έχουν.
Κι αν κανείς θέλει να σε ληστέψει, τα δίνεις και μόνος
σου,
γιατί να μαλώνεις;

Αφού μετά μπορείς να πας στο δήμο και παίρνεις καλύτερα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ούτε ζάρια θα παίζουμε;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γιατί να παίζετε; Τι θα παίρνει ο κερδισμένος;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και με το φαγητό πως θα το οργανώσεις;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα είναι κοινό για όλους.

Θα κάνω την πόλη ένα μεγάλο σπίτι
και μέσα να πηγαινοέρχονται όλοι.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και που θα γίνεται το δείπνο;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Οι στοές και τα δικαστήρια θα γίνουν τραπεζαρίες.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Και τι θα χρησιμεύει το βήμα της Βουλής;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα βάλω επάνω ποτήρια και κανάτες,
τα παιδάκια να λένε ραψωδίες για γενναίους,
και όποιος υμνήσει τη δειλία και την ατιμία, δεν θα
ξανάρθει για φαγητό.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μα τον Απόλλωνα, έξυπνη ιδέα!
Και με τις κάλπες τι θα κάνεις;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θα τις βάλω στην Αγορά, δίπλα στο άγαλμα του Αρμόδιου
και θα βάλω μέσα τους σε κλήρους όλα τα γράμματα
ώστε να ξέρει κανείς που θα πάει.
Θα φωνάζει ο κήρυκας:
"Όσοι το όνομά τους αρχίζει από βήτα
θα πάνε στη στοά τη βασιλική,
όσοι από θήτα, στη δίπλα, στο Θησείο,
όσοι από άλφα, στη στοά των αλευράδων.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Για να πάρουν αλεύρι;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Για να δειπνήσουν, μα το Δία.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Κι αν κάποιου το γράμμα δεν βγει
αυτός θα μείνει χωρίς δείπνο;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Δεν θα μας συμβεί ποτέ αυτό.
Θα δώσουμε σε όλους τα πάντα πλούσια
κι όποιος μεθύσει θα φοράει το στεφάνι
και θα φεύγει κρατώντας τη δάδα.
Και οι γυναίκες θα τον περιμένουν στη γωνιά και θα του
λένε
"εδώ έλα, έχω μια μικρούλα αφράτη"
και άλλη θα φωνάζει
"έλα σε μένα, σε μένα..."
"έχω μια πανέμορφη μικρή,
αλλά πρέπει πρώτα να κοιμηθείς μαζί μου".
Κι όσοι άσχημοι παίρνουν ξοπίσω τους όμορφους νεαρούς,
θα τους μιλάνε κάπως έτσι
"που τρέχεις εσύ;
Και να πας, δεν θα μπορέσεις τίποτα.
Ψηφίστηκε νόμος να προηγούνται οι κοντοί και οι άσχημοι.
Εσείς θα περιμένετε τη σειρά σας".
Έλα τώρα, πες μου, σ' αρέσουν αυτά που λέω;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πάρα πολύ μου αρέσουν.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τώρα πρέπει να πάω να παρασταθώ στην αγορά.
Θα έρχονται όλοι να καταθέσουν την περιουσία τους.
Και θα πάρω μαζί μου μια κήρυκα με δυνατή φωνή.
Πρέπει να φροντίσω, μια και με εκλέξατε αρχηγό,
να φτιάξω συσσίτια, να φάτε,
να γλεντήσετε σήμερα, που είναι η πρώτη μέρα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Θα το κάψουμε;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Βέβαια. Και μετά θέλω να καταργήσω τις πόρνες. Όλες.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μα γιατί;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Είναι ξεκάθαρο. Τους νεαρούς θα τους παίρνουν αυτές εδώ.
Όχι οι πόρνες.

Και οι δούλες δεν πρέπει να στολίζονται όμορφα
και να κλέβουν τους άντρες των κυράδων τους.

Δούλα μόνο με δούλο θα πηγαίνει.

Μόνο στο κρεβάτι του να ξαπλώνει.

(Η Πραξαγόρα ξεκινά να φύγει)

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ας έρθω κι εγώ μαζί σου,
να με βλέπουν και να λένε
"Καμαρώστε τον άντρα της αρχηγού".

ΧΡΕΜΗΣ

Ας πηγαίνω κι εγώ να ετοιμάσω το βιος μου για να το
παραδώσω.

*(Φεύγει. Μπαίνει ο χορός και χορεύει με τη μουσική για
λίγη ώρα. Ξαναμπαίνει ο Χρέμης με τα υπάρχοντά του και τα
αραδιάζει με σειρά)*

Έλα καλό μου κοσκινάκι, και όμορφο,
έλα εσύ πρώτο απ' όλα μου τα πράγματα,
που είσαι γεμάτο αλευρόσκονη
με τόσα σακιά αλεύρι που κοσκίνισες.
Που είναι η στάμνα μου; Η χύτρα είναι εδώ.
Έλα χύτρα μου, μα το Δία, είσαι μαύρη,
σαν αν έβρασες το φάρμακο που βάζει
στα μαλλιά ο Λυσικράτης.
Έλα δίπλα στο σταμνί, στάσου εσύ χτενίστρα μου.
Κι εσύ στάμνα μου, ακούμπα εδώ.
Κι εσύ κόκορα, που τόσες φορές με ξύπνησες μες στην άγρια
νύχτα.

Κι εσύ σκάφη, εδώ μπροστά
με τις κερήθρες και τα κλωνάρια ελιάς.
Και ο τρίποδας και η κανάτα και το μύρο.
Τα μικρά αγγεία και τα άλλα τα παλιά τα άφησα.

(Ένας άντρας παρατηρεί τον Χρέμη από μακριά)

ΑΝΤΡΑΣ

Εγώ να καταθέσω την περιουσία μου; Μπα, όχι!
Θα ήμουν πολύ ανόητος αν το έκανα.
Ποτέ δεν θα κάνω τέτοιο πράγμα, μα τον Ποσειδώνα.
Αλλά πρώτα θα εξετάσω καλά για να καταλάβω τι συμβαίνει.
Τον ιδρώτα μου και τα λεφτά μου, έτσι, επειδή μου το
είπαν,
δεν πρόκειται να τα πετάξω.

(Στον Χρέμη)

Ε, συ! Τι θα κάνεις με αυτά όλα τα πράγματα;
Αλλάζεις σπίτι, ή πηγαίνεις να τα δώσεις ενέχυρο;

ΧΡΕΜΗΣ

Ούτε το ένα ούτε το άλλο.

ΑΝΔΡΑΣ

Τότε τι τα έβγαλες στο δρόμο; Τα πας για δημοπρασία;

ΧΡΕΜΗΣ

Τα πάω στην αγορά. Θα τα παραδώσω στην πόλη.

Σύμφωνα με το νόμο που ψηφίστηκε.

ΑΝΔΡΑΣ

Να τα δώσεις στην πόλη;

ΧΡΕΜΗΣ

Βέβαια.

ΑΝΔΡΑΣ

Είσαι αλαφρόμυαλος, μα το Δία.

ΧΡΕΜΗΣ

Γιατί;

ΑΝΔΡΑΣ

Τι γιατί; Είναι ολοφάνερο.

ΧΡΕΜΗΣ

Τί; Δεν πρέπει να πειθαρχούμε στους νόμους;

ΑΝΔΡΑΣ

Σε ποιους νόμους, βρε ανόητε;

ΧΡΕΜΗΣ

Στους νόμους που ψηφίζονται.

ΑΝΔΡΑΣ

Που ψηφίζονται; Πω πω χαζός που είσαι!

ΧΡΕΜΗΣ

Χαζός;

ΑΝΔΡΑΣ

Δεν είσαι; Ο πιο χαζός είσαι.

ΧΡΕΜΗΣ

Γιατί; Επειδή εκτελώ τις διαταγές;

ΑΝΔΡΑΣ

Και ο έξυπνος πρέπει να εκτελεί τις διαταγές;

ΧΡΕΜΗΣ

Κυρίως ο έξυπνος...

ΑΝΔΡΑΣ

Ο πιο χαζός να λες.

ΧΡΕΜΗΣ

Εσύ δεν θα τα παραδώσεις;

ΑΝΔΡΑΣ

Θα μάθω πρώτα τι σκέφτεται και τι θέλει να κάνει ο κόσμος.

ΧΡΕΜΗΣ

Τι άλλο να κάνει; Θα ετοιμάζεται να παραδώσει τα δικά του.

ΑΝΔΡΑΣ

Πρώτα θα το δω για να το πιστέψω.

ΧΡΕΜΗΣ

Το συζητούν στο δρόμο.

ΑΝΔΡΑΣ

(σαρκαστικά)

Και θα το συζητούν για πολύ ακόμα να είσαι σίγουρος.

ΧΡΕΜΗΣ

Λένε ότι θα πάνε να τα παραδώσουν.

ΑΝΔΡΑΣ

Θα το λένε για πολύ.

ΧΡΕΜΗΣ

Αν αρνηθείς θα τα χάσεις όλα.

ΑΝΔΡΑΣ

Θα αρνηθούν να τα δώσουν οι περισσότεροι.

ΧΡΕΜΗΣ

Μπελάς είσαι...

ΑΝΔΡΑΣ

Εσύ θα χάσεις.

Νομίζεις ότι κάποιος μυαλωμένος θα παραδώσει το βιος του;

Το πατροπαράδοτο είναι αυτό, δηλαδή να παίρνουμε μόνο.

Και εμείς, μα το Δία, και οι θεοί μας.

Δες τα χέρια των αγαλμάτων τους και κρίνε.

Όταν ευχόμαστε να μας δώσουν αγαθά,

στέκονται να πάρουν κάτι, με την παλάμη ανοιγμένη,

και όχι να δώσουν.

ΧΡΕΜΗΣ

Άσε με βρε πονηρέ να κάνω τη δουλειά μου.

Πρέπει να δέσω αυτά εδώ. Που να είναι τα σκοινιά;

ΑΝΔΡΑΣ

Στ' αλήθεια θα τα παραδώσεις;

ΧΡΕΜΗΣ

Ναι, μα το Δία! Δένω τον τρίποδα. Το βλέπεις.

ΑΝΔΡΑΣ

Πω πω βλακεία!... Γιατί δεν περιμένεις να δεις και τους
άλλους

και μετά να το κάνεις;

ΧΡΕΜΗΣ

Τι να κάνω;

ΑΝΔΡΑΣ

Να περιμένεις. Να το καθυστερήσεις λιγάκι.

ΧΡΕΜΗΣ

Και γιατί;

ΑΝΔΡΑΣ

Αν γίνει σεισμός ή πέσει κεραυνός
ή τους δαγκώσει κάποια γάτα στο δρόμο
θα σταματήσουν την παράδοση και θα μείνεις μόνος σου!

ΧΡΕΜΗΣ

Σε καλό θα μου βγει...

Δεν θα υπάρχει κανείς τότε να τα παραδώσω!

ΑΝΔΡΑΣ

Μη φοβάσαι, θα βρεις. Και μεθαύριο αν πας.

ΧΡΕΜΗΣ

Τι;

ΑΝΔΡΑΣ

Τους ξέρω εγώ τους πολίτες μας.

Ψηφίζουν γρήγορα γρήγορα ότι τους καπνίσει
και μετά αρνιούνται ό,τι ψήφισαν.

ΧΡΕΜΗΣ

Θα τα παραδώσουν όλοι φίλε μου.

ΑΝΔΡΑΣ

Κι αν δεν το κάνουν;

ΧΡΕΜΗΣ

Μην ανησυχείς. Θα τα φέρουν όλοι.

ΑΝΔΡΑΣ

Όμως αν δεν τα δώσουν;

ΧΡΕΜΗΣ

Τότε θα τα βάλουμε μαζί τους.

ΑΝΔΡΑΣ

Και αν είναι πιο γεροί;

ΧΡΕΜΗΣ

Θα τ' αφήσω και θα φύγω.

ΑΝΔΡΑΣ

Κι αν σου τα πουλήσουν, τι θα κάνεις τότε;

ΧΡΕΜΗΣ

Τότε να σκάσεις!

ΑΝΔΡΑΣ

Κι αν σκάσω τι θα γίνει;

ΧΡΕΜΗΣ

Θα κάνεις πάρα πολύ καλά!

ΑΝΔΡΑΣ

Κι εσύ, ακόμα, θέλεις στ' αλήθεια να τα παραδώσεις;

ΧΡΕΜΗΣ

Βέβαια. Τώρα κιόλας βλέπω να τα φέρνουν και οι γείτονες.

ΑΝΔΡΑΣ

Ναι! Πολλά θα παραδώσει ο Αντισθένης!

Αφού πριν, περιμένει στην τουαλέτα 30 μέρες.

ΧΡΕΜΗΣ

Γκρίνιαζε εσύ!

ΑΝΔΡΑΣ

Και ο Καλλίμαχος ο χοροδιδάσκαλος τι θα παραδώσει;

ΧΡΕΜΗΣ

Πιο πολλά απ' τον Καλλία.

ΑΝΔΡΑΣ

Αχ! Αυτός ο άνθρωπος θα την πετάξει την περιουσία του.

ΧΡΕΜΗΣ

Τραγικά τα λες!

ΑΝΔΡΑΣ

Τι τραγικά; Δεν βλέπεις τι νόμοι ψηφίζονται συνέχεια;

Εκείνο με τις αλυκές δεν το θυμάσαι;

ΧΡΕΜΗΣ

Φυσικά τον θυμάμαι.

ΑΝΔΡΑΣ

Κι εκείνον για τα χάλκινα νομίσματα τον θυμάσαι;

ΧΡΕΜΗΣ

Αυτός με κατέστρεψε.

Πούλησα τα σταφύλια μου

και γέμισα το πουγκί μου με χάλκινα νομίσματα.

Πήγα μετά να αγοράσω αλεύρι...

Και μόλις έβαλα το χέρι μου να βγάλω να πληρώσω

φώναξε ο κήρυκας "τέρμα τα χάλκινα νομίσματα.

Από τούτη τη στιγμή μονάχα με ασημένια

θα γίνονται οι πληρωμές".

ΑΝΔΡΑΣ

Και τώρα τελευταία δεν ορκίζονται όλοι

ότι θα μαζευτούν στην πόλη πεντακόσια ολόκληρα τάλαντα

σαν φόροι για τα πλοία... σύμφωνα με την πρόταση του
Ευριπίδη;

Αμέσως τον ανέβαζαν στα ουράνια.

Αλλά όταν το μελέτησαν πιο προσεκτικά το θέμα,

είδαν ότι ήταν δύσκολο να γίνει

και οι ίδιοι άνδρες τότε ήθελαν να τον κάψουν ζωντανό.

ΧΡΕΜΗΣ

Δεν είναι το ίδιο πράγμα φίλε μου.

Τότε είμαστε εμείς στην εξουσία, τώρα είναι οι γυναίκες.

ΑΝΔΡΑΣ

Τις οποίες, μα τον Ποσειδώνα, δεν θα της αφήσω

να μου κατουρήσουν τη μύτη!

ΧΡΕΜΗΣ

Δεν ξέρω γιατί λες σαχλαμάρες!

Φέρε μου παιδί μου εκείνο το κοντάρι.

(Έρχεται η γυναίκα κήρυκας)

ΚΗΡΥΚΑΙΝΑ

Ω άνδρες πολίτες, σύμφωνα με το καινούργιο νόμο, τώρα,

ακολουθήστε την αρχηγίνα μας.

Σύντομα θα γίνει κλήρωση για να δείτε που θα πάει

ο καθένας για δείπνο.

Τα τραπέζια είναι κιόλας στρωμένα, γεμάτα φαγητά.

Τα κρεβάτια είναι στρωμένα με προβιές και στρωσίδια.

Τα κανάτια είναι γεμάτα με κρασί.

Οι κοπέλες που θα σας αλείψουν μύρο σας περιμένουν.

Τα ψάρια ψήνονται στη θράκα.

Οι λαγοί γυρίζουν στις σούβλες.

Ψήνονται οι πίτες και καβουρντίζονται τα στραγάλια.

Πλέκονται τα στεφάνια.

Οι πιο νέες κοπέλες ανακατεύουν τη φάβα στα τσουκάλια

και ο Σμοίος γυρνάει ανάμεσα ντυμένος ιππέας,

και καθαρίζει τα πιάτα.

Και ο Γέρων προχωρεί με χλαμύδα και πέδιλα

και αστειεύεται με κάποιον νεώτερο

που έχει κιόλας βγάλει τα παπούτσια του

και το βαρύ του μανδύα.

Οι σερβιτόροι είναι πανέτοιμοι. Προχωράτε λοιπόν.

Ανοίξτε τις μασέλες σας τώρα.

ΑΝΔΡΑΣ

Αφού η πόλη αποφάσισε έτσι, θα πάω λοιπόν.

Γιατί να καθυστερώ;

ΧΡΕΜΗΣ

Ε, εσύ! Που πας αφού δεν έχεις παραδώσει την περιουσία σου;

ΑΝΔΡΑΣ

Πάω για το δείπνο, δεν άκουσες;

ΧΡΕΜΗΣ

Αν έχουν μυαλό, δεν θα σε αφήσουν να φας

πριν παραδώσεις.

ΑΝΔΡΑΣ

Θα τα δώσω όλα.

ΧΡΕΜΗΣ

Πότε;

ΑΝΔΡΑΣ

Δεν είμαι εγώ μόνο που καθυστερώ φίλε.

ΧΡΕΜΗΣ

Πως δεν είσαι;

ΑΝΔΡΑΣ

Υπάρχουν κι άλλοι πιο απρόθυμοι από εμένα.

ΧΡΕΜΗΣ

Θα πας όμως για δείπνο;

ΑΝΔΡΑΣ

Γιατί; Τι θα πάθω αν πάω;

Οι μυαλωμένοι πρέπει να βοηθούν όσο μπορούν την πόλη.

ΧΡΕΜΗΣ

Κι αν σε εμποδίσουν;

ΑΝΔΡΑΣ

Θα σκύψω το κεφάλι μου και θα γλιστρήσω μέσα.

ΧΡΕΜΗΣ

Κι αν σε μαστιγώσουν;

ΑΝΔΡΑΣ

Θα τους καταγγείλω.

ΧΡΕΜΗΣ

Και αν σε κοροϊδεύουν;

ΑΝΔΡΑΣ

Θα στέκομαι στην πόρτα.

ΧΡΕΜΗΣ

Γιατί στην πόρτα;

ΑΝΔΡΑΣ

Θα αρπάζω τα φαγητά από τα χέρια τους.

ΧΡΕΜΗΣ

Άντε λοιπόν. Εσείς ελάτε πίσω μου εσείς οι δυο,

ο Παρμένων και ο Σίκων - εμπρός πάμε.

Φορτωθείτε στον ώμο σας τα πράγματα.

ΑΝΔΡΑΣ

Φέρε να κουβαλήσω κι εγώ.

ΧΡΕΜΗΣ

Όχι μην πιάσεις τίποτα.

Μη φτάσουμε στην αρχηγίνα κι όταν τα παραδώσω
τα πεις για δικά σου.

(Ξεκινάει ο Χρέμης με τα υπάρχοντά του)

ΑΝΔΡΑΣ

Τώρα, μα το Δία, πρέπει να κάνω κομπίνα.

Θα κρατήσω τα πράγματα, αλλά θα φάω κι εγώ μαζί με τους
άλλους.

Μου φαίνεται σωστό να πάω κι εγώ εκεί μαζί τους.

Δεν πρέπει να διστάζω.

(Φεύγει και ο άντρας.)

Από το δίπλα σπίτι βγαίνει μια γριά α' και μετά μια νέα)

ΓΡΙΑ Α'

Που πήγαν οι άντρες; Πέρασε η ώρα και ακόμα δεν ήρθαν.

Εδώ περιμένω ντυμένη με δαντέλες
και γεμάτη κρέμες και πούδρες και αρώματα

και σιγανοτραγουδώ, περιμένοντας να περάσει κάποιος.

Ελάτε Μούσες, μπείτε στο στόμα μου,
θυμίστε μου κάποιο χαρούμενο τραγουδάκι.

NEAPH

Πρόλαβες και έπιασες θέση τώρα γριά;
Νόμιζες δεν είμαι εγώ εδώ, και ότι εύκολα
θα πάρεις κοντά σου κάποιον άντρα.
Αν το κάνεις θα σταθώ ενάντιά σου.
Σιχαμένη είσαι, αλλά έχει τη χάρη του
το πράγμα. Είσαι αστεία.

ΓΡΙΑ Α΄

Αντε φύγε τώρα που τα είπες.
Κι εσύ αυλητή μου, πάρε τους αυλούς
και ψάλε κάτι όμορφο.
Όποιος θέλει να δει καλό, να έρθει στην αγκαλιά μου να
κοιμηθεί
γιατί η σοφία και η τέχνη, δεν είναι στις νέες, αλλά στις
πεπειραμένες.
Και καμία άλλη δεν τιμά τόσο πολύ όσο εγώ
τους άνδρες που πάνε μαζί της.
Οι άλλες φεύγουν αμέσως μετά.

NEAPH

Μην κατηγορείς τις νέες γριά.

Γιατί έχουν όμορφους και τρυφερούς μηρούς
και ανθισμένα μάγουλα.

Ενώ εσύ στολίστηκες και αλείφτηκες
σαν για να αρέσεις του Χάρου.

ΓΡΙΑ Α΄

Να ξεραθείς και να χαλάσει το στρώμα σου.
Κι όταν θέλεις φιλιά
να βρεις φίδι στο κρεβάτι σου να φιλήσεις
και να τυλιχτείς μαζί του.

NEAPH

Αχ τι θα κάνω...
Δεν ήρθε ο φίλος μου κι έμεινα μόνη μου,
πήγε η μητέρα μου αλλού
μα τα άλλα τα μετά δεν πρέπει να τα πω.
Αχ γιαγιά φώναξε
τον Ορθαγόρα να έρθει
να σε γλυκάνει λίγο.

ΓΡΙΑ Α΄

Α, άρχισες να κουνιέσαι σαν γυναίκα της Ιωνίας...
Μου φαίνεται πως σ' αρέσουν τα καμώματα
που κάνουν οι Λέσβιοι.
Αλλά ποτέ δεν θα μάθεις όσα παιχνίδια εγώ ξέρω.

Ούτε θα με κάνεις να χάσω την ώρα μου.

NEAPH

Αν θέλεις τρίψου σαν γάτα και τραγούδα.

Κανείς δεν θα σε προτιμήσει από εμένα.

ΓΡΙΑ Α΄

Σίγουρα εμένα θα θέλει.

NEAPH

Καινούργια σαχλαμάρα είπες.

ΓΡΙΑ Α΄

Όχι, βέβαια.

NEAPH

Τι να πει κανείς σε μια γριά;

ΓΡΙΑ Α΄

Δεν θα σου φέρουν τα χρόνια μου δυστυχία.

NEAPH

Τότε τι; Τα στολίδια και οι μπογιές σου;

ΓΡΙΑ Α΄

Γιατί συνεχίζεις να μου μιλάς;

NEAPH

Εσύ γιατί μου απαντάς;

ΓΡΙΑ Α΄

Τραγουδώ μέσα μου για τον Επιγένη το φίλο μου.

NEAPH

Έχεις και άλλον φίλο εκτός από τον Γέρη;

ΓΡΙΑ Α΄

Θα έρθει γρήγορα και θα τον δεις.

Α! Κάποιοι έρχονται!

Είναι για μένα άραγε;

NEAPH

Να ο δικός μου έρχεται.

ΓΡΙΑ Α΄

Δεν θέλει εσένα κακούργα!

NEAPH

Ναι, μα τον Δία, θα δεις!

Θα το δείξει ο ίδιος. Εγώ φεύγω.

ΓΡΙΑ Α΄

Κι εγώ, για να δεις πόσο σε υπολογίζω.

*(Αποσύρονται και οι δυο και κρυφοβλέπουν πίσω από
διαφορετικά παράθυρα.*

Έρχεται ο νέος)

ΝΕΑΡΟΣ

Αχ και να μπορούσα να πάω με τη νέα
να μην έπρεπε να περάσω πρώτα από τη γριά
και την άσχημη.
Αυτό δεν το αντέχει ένας ελεύθερος πολίτης.

ΓΡΙΑ Α΄

(Μονολογεί)

Θα περάσεις, μα τον Δία, έστω και κλαίγοντας.
Γιατί δεν είναι πια ο Χαριξένης εδώ.
Έχουμε νόμους τώρα, και σύμφωνα με αυτούς θα πάμε αγόρι
μου.
Αλλά ας κρυφτώ λίγο ακόμα να δω τι θα κάνει.

ΝΕΑΡΟΣ

Ας θέλουν οι θεοί να πάω μόνο με την όμορφη!

Στην οποία ήρθα γιατί την θέλω από παλιά!

NEAPH

(βγαίνοντας)

Τη γέλασα την καταραμένη γριά

Νόμισε ότι θα μείνω μέσα.

Αχ αχ, να τος αυτός είναι! Αυτός που περίμενα!

Εδώ. Εδώ έλα.

Έλα γλυκιέ μου

έλα και γείρε πάνω μου

να ομορφύνεις τη νύχτα μου!

Τρέμω από τον πόθο!

Αχ αυτά τα μαλλιά σου! Τι όμορφα!

Ανάβει μέσα μου μεγάλος πόθος!

Σε ικετεύω Έρωτα,

τρέξε και κάνε τον να έρθει σε μένα.

NEAPΟΣ

Έλα, έλα!

Τρέξε και άνοιξε την πόρτα σου!

Έλα!

Αν δεν το κάνεις, θα πέσω εδώ και θα πλαγιάσω.

Θέλω να βρίσκομαι μαζί σου

καλή μου.

Έρωτα, αχ με τρελαίνεις γι' αυτήν.

Φέρε την μου, κάνε την να έρθει σε μένα.

NEAPH

Τα λόγια που λες ανάβουν τον μεγάλο μου πόθο!

Δεν τον ημερεύουν. Σε παρακαλώ γλυκιέ μου.

Έλα και φίλα με.

Για σένα πονάω.

NEAPOΣ

Ω, χρυσή μου έγνοια, βλαστάρι της Κύπριδας,

μέλισσα Μούσας - θρέμμα της Χάρης.

Γλυκό πρόσωπο.

Άνοιξε και πάρε με.

Για σένα πονώ.

(Ανοίγει η πόρτα αλλά βγαίνει η γριά)

ΓΡΙΑ Α΄

Ε, συ! Τι χτυπάς; Εμένα ζητάς;

NEAPOΣ

Από πού κι ως που;

ΓΡΙΑ Α΄

Χτύπαγες δυνατά την πόρτα μου.

ΝΕΑΡΟΣ

Καλύτερα να πεθάνω.

ΓΡΙΑ Α΄

Τι ψάχνεις κρατώντας λαμπάδα;

ΝΕΑΡΟΣ

Κάποιον άνθρωπο ζητάω.

ΓΡΙΑ Α΄

Ποιον;

ΝΕΑΡΟΣ

Όχι αυτόν που εσύ ίσως περιμένεις.

ΓΡΙΑ Α΄

Θέλεις δε θέλεις θα έρθεις.

ΝΕΑΡΟΣ

Τώρα δεν παίρνουμε τις εξηντάχρονες.

Τις αναβάλλουμε αυτές.

Στης εικοσάχρονες πάμε τώρα.

ΓΡΙΑ Α΄

Αυτό γλυκιέ μου γινόταν πριν.

Αλλά τώρα σε μας μπαίνετε πρώτα.

ΝΕΑΡΟΣ

Όποιος το θέλει όμως. Σύμφωνα με το νόμο των ζαριών.

ΓΡΙΑ Α΄

Δεν κρατάς όμως το νόμο των ζαριών για το δείπνο.

ΝΕΑΡΟΣ

Δεν ξέρω τι λες εσύ. Σ' εκείνην θα πάω εγώ.

ΓΡΙΑ Α΄

Πρώτα θα χτυπήσεις τη δική μου πόρτα.

ΝΕΑΡΟΣ

Τώρα δεν χτυπάω ολόκληρο κόσκινο.

ΓΡΙΑ Α΄

Ξέρω. Με θέλεις αλλά ταραχτηκες τώρα
που με βρήκες στην πόρτα.

Δώσε μου το στόμα σου.

ΝΕΑΡΟΣ

Γλυκιά μου θα το έκανα αλλά φοβάμαι τον φίλο σου.

ΓΡΙΑ Α΄

Ποιον;

ΝΕΑΡΟΣ

Τον καλύτερο από τους ζωγράφους.

ΓΡΙΑ Α΄

Ποιος είναι αυτός;

ΝΕΑΡΟΣ

Αυτός που ζωγραφίζει τις κανάτες των νεκρών.

Αντε φύγε τώρα μην σε δει στην πόρτα.

ΓΡΙΑ Α΄

Ξέρω. Ξέρω τι θέλεις.

ΝΕΑΡΟΣ

Κι εγώ, μα το Δία. Ξέρω για σένα.

ΓΡΙΑ Α΄

Μα την Αφροδίτη, που με κλήρωσε σε σένα...

Δεν θα σε αφήσω.

ΝΕΑΡΟΣ

Τα έχασες γριούλα.

ΓΡΙΑ Α΄

Λέγε εσύ. Εγώ θα σε πάρω στα στρώματά μου.

ΝΕΑΡΟΣ

Γιατί αγοράζουμε γάντζους για τους κουβάδες μας;

Μπορούμε να ρίχνουμε αυτή τη γριά στο πηγάδι

και να πιάνει τους κάδους.

ΓΡΙΑ Α΄

Μην με κοροϊδεύεις κακόμοιρε. Άντε.

Ακολουθώ με.

ΝΕΑΡΟΣ

Δεν με αναγκάζεις. Εκτός κι αν κατέβαλες

στο Δημόσιο Ταμείο

το πεντακοσιοστό των υπάρχόντων σου.

ΓΡΙΑ Α΄

Αχ, μα την Αφροδίτη, πρέπει να έρθεις.

Με τέτοιους νέους μ' αρέσει να κοιμάμαι.

ΝΕΑΡΟΣ

Εγώ σιχαίνομαι με γριές. Δε θα μπορούσα.

ΓΡΙΑ Α΄

Θα σε καταφέρει αυτό.

(Η γριά ανοίγει μπροστά του ένα ψήφισμα)

ΝΕΑΡΟΣ

Τι είναι αυτό;

ΓΡΙΑ Α΄

Απόφαση του λαού. Αυτό σε αναγκάζει να έρθεις σε μένα.

ΝΕΑΡΟΣ

Άντε κάνε γρήγορα. Τι είναι; Διάβασέ το.

ΓΡΙΑ Α΄

Στο διαβάζω.

"Οι γυναίκες έκριναν σωστό,
αν ένας νέος θελήσει μια νέα,
να μην τα φτιάξει μαζί της,
αν πρώτα δεν κοιμηθεί με μια γριά.
Κι αν δεν το θέλει αυτό
και επιμένει στη νέα

τότε οι γριές μπορούν ατιμώρητα
να τον πάρουν με το ζόρι".

ΝΕΑΡΟΣ

Αχ, Προκρούστης θα γίνω σήμερα.

ΓΡΙΑ Α΄

Πρέπει να ακούμε τους νόμους.

ΝΕΑΡΟΣ

Αν έρθει ένας φίλος ή ένας πολίτης
και καταθέσει εγγύηση για μένα και με σώσει;

ΓΡΙΑ Α΄

Κανένας δεν έχει χρήματα τώρα.

ΝΕΑΡΟΣ

Απαλλαγή δεν υπάρχει;

ΓΡΙΑ Α΄

Δεν θα ξεφύγεις.

ΝΕΑΡΟΣ

Θα επικαλεστώ το ότι είμαι έμπορος.

ΓΡΙΑ Α΄

Θα κλάψεις.

ΝΕΑΡΟΣ

Και τι πρέπει να κάνω;

ΓΡΙΑ Α΄

Ακολουθή με. Έλα.

ΝΕΑΡΟΣ

Τόσο πολύ με θέλεις;

ΓΡΙΑ Α΄

Πάρα πολύ.

ΝΕΑΡΟΣ

Τότε σκόρπισε πρώτα ρίγανη,
μετά βάλε διπλωμένες τέσσερις κληματόβεργες

- στρώσε τις καλά -

και βάλε δίπλα μια σειρά στάμνες

και μπροστά κανάτες με νερό...

ΓΡΙΑ Α΄

Θα μου πάρεις και στεφάνι...

ΝΕΑΡΟΣ

Αν βρω κέρρινα, μα το Δία...

Νομίζω ότι όταν τα φορέσεις θα λιώσεις αμέσως.

(Καθώς τον σέρνει η γριά βγαίνει η νέα)

ΝΕΑΡΗ

Που τον σέρνεις;

ΓΡΙΑ Α΄

Είναι δικός μου και τον πάω μέσα.

ΝΕΑΡΗ

Είσαι ανόητη. Είναι μικρός για να κοιμηθεί μαζί σου.

Είσαι μάνα του, όχι γυναίκα του.

Αν κρατήσετε αυτό το νόμο

όλη η γη θα γεμίσει Οιδίποδες.

ΓΡΙΑ Α΄

Βρε σιχαμένη, τα λες αυτά επειδή ζηλεύεις.

Αλλά εγώ θα σε τιμωρήσω.

(Φεύγει η γριά α΄ - για να έρθει μια ασχημότερη η γριά β΄.

Η νέα πιάνει τον νεαρό να τον πάρει)

ΝΕΑΡΟΣ

Μα τον Δία τον σωτήρα, γλυκιά μου
με έσωσες που την έδιωξες.
Αυτή τη χάρη που μου έκανες
θα στην ανταποδώσω σε λίγο πιο μεγάλη.

(Βγαίνει η γριά β´)

ΓΡΙΑ Β´

Ε, εσύ! Που τον σέρνεις, παραβιάζοντας το νόμο;
Το λέει καθαρά. Πρέπει να έρθει πρώτα σε μένα.

ΝΕΑΡΟΣ

Αχ, αχ ο δύστυχος...
Από πού ξεφύτρωσες κακόχρονο νάχεις;
Αυτό το κακό είναι χειρότερο απ' το πρώτο.

ΓΡΙΑ Β´

Έλα. Προχώρα.

ΝΕΑΡΟΣ

Άσε με. Μη με σέρνεις.

ΓΡΙΑ Β´

Ο νόμος σε σέρνει, όχι εγώ.

ΝΕΑΡΟΣ

Όχι ο νόμος. Μια λάμια με σέρνει,
ντυμένη με αιμάτινη φούσκα.

ΓΡΙΑ Β΄

Έλα τρυφερούλη μου, προχώρα και μη μιλάς.

ΝΕΑΡΟΣ

Άσε με πρώτα να πάω προς νερού μου
να πάρω λίγο θάρρος.
Αλλιώς θα με δείς από το φόβο μου
να τα κάνω επάνω μου.

ΓΡΙΑ Β΄

Κρατήσου και προχώρα.
Μέσα θα τα κάνεις.

ΝΕΑΡΟΣ

Φοβάμαι πως δεν μπορώ να κρατηθώ.
Σου βάζω δυο εγγυητές, είμαι αξιόχρεος.

ΓΡΙΑ Β΄

Δεν θέλω να βάλεις κανέναν.

*(Καθώς η γριά β' σέρνει το νεαρό, εμφανίζεται γριά γ'
ακόμα πιο άσχημη)*

ΓΡΙΑ Γ'

Ε, συ! Που πας μαζί της;

ΝΕΑΡΟΣ

Δεν πάω εγώ. Με τραβάει.

Μα όποια και να είσαι σ' ευχαριστώ που με έσωσες

(Καθώς η γριά γ' τον πιάνει, αυτός την βλέπει καθαρά)

Ω Ηρακλή μου! Και Πάνα, και Κορύβαντες.

Και οι δυο Διόσκουροι. Ωχ! Τι να 'ναι αυτό;

Μαϊμού πασαλειμένη με φτιασίδα

ή γριά που μόλις βγήκε από τον τάφο;

ΓΡΙΑ Γ'

Μη με κοροϊδεύεις, έλα μαζί μου.

ΓΡΙΑ Β'

Μαζί μου θα έρθεις. Εδώ.

ΓΡΙΑ Γ'

Δεν τον αφήνω.

ΓΡΙΑ Β΄

Ούτε κι εγώ.

ΝΕΑΡΟΣ

Θα με κόψετε στα δυο καταραμένες!

ΓΡΙΑ Β΄

Σύμφωνα με το νόμο πρέπει να έρθει μαζί μου.

ΓΡΙΑ Γ΄

Πρώτα μαζί μου. Είμαι ασχημότερη.

ΝΕΑΡΟΣ

Αν με κάνετε κομμάτια,

πως θα πάω μετά στην όμορφη που την θέλω;

ΓΡΙΑ Γ΄

Αυτό να το βρεις εσύ. Τώρα κάνε το χρέος σου.

ΝΕΑΡΟΣ

Ποιαν από τις δυο σας να πάρω για να τελειώνω;

ΓΡΙΑ Β΄

Δεν ξέρεις; Εμένα πρέπει.

ΝΕΑΡΟΣ

Να μ' αφήσει τότε αυτή.

ΓΡΙΑ Γ΄

Εδώ βρε. Σε μένα θα έρθεις.

ΝΕΑΡΟΣ

Αν όμως με αφήσει αυτή εδώ.

ΓΡΙΑ Β΄

Δεν θα σε αφήσω, μα τον Δία.

ΓΡΙΑ Γ΄

Ούτε κι εγώ.

ΝΕΑΡΟΣ

Αν είσαστε βαρκάρισες θα ήσασταν πολύ κακές.

ΓΡΙΑ Β΄

Γιατί;

ΝΕΑΡΟΣ

Γιατί θα τους σκίζατε τους πελάτες με το τράβηγμα.

ΓΡΙΑ Β΄

Σταμάτα τώρα και προχώρα.

ΓΡΙΑ Γ΄

Σε μένα, μα το Δία.

ΝΕΑΡΟΣ

Λοιπόν θα κάνουμε σύμφωνα με το ψήφισμα του Κανωνού.

Πρέπει να το κάνω μοιρασμένος στα δυο.

Αλλά πως θα τραβάω κουπί σε δυο βάρκες συγχρόνως;

ΓΡΙΑ Β΄

Να φας μια γαβάθα βολβούς

για να τα καταφέρεις.

ΝΕΑΡΟΣ

Αχ ο καημένος! Με έσυραν στην πόρτα τους.

ΓΡΙΑ Γ΄

Δεν μπορείς να σωθείς πια.

Θα πέσουμε κι οι δυο επάνω σου.

ΝΕΑΡΟΣ

Μη για το θεό! Με μια συμφορά, όχι με δυο.

ΓΡΙΑ Γ΄

θέλεις δεν θέλεις, μα την Εκάτη!

ΝΕΑΡΟΣ

Αχ ο κακόμοιρος,
που όλη νύχτα πρέπει να είμαι
με αυτό το σαράβαλο.
και όταν γλιτώσω
να με περιμένει μια άλλη χαριτωμένη
πασαλειμένη με φτιασίδια ολόκληρα βάζα!
Δεν είμαι δύστυχος;
Τρισδύστυχος είμαι, μα το Δία το σωτήρα,
να αρχίσω παιχνίδια με τούτα τα τέρατα.
Αν όμως πάω κάτι και με λιώσουν στο τρίψιμο
αυτά τα σφουγγαρόπανα,
θάψτε με στο λιμάνι στην είσοδό του
κι αυτή που βρίσκεται από πάνω μου
αλείψτε την με πίσσα
και βάλτε την στον τάφο μου
να στέκεται σαν επιτάφια λήκυθος.

*(Η γριά γ' φέρνει το νεαρό μέσα. Ακολουθεί και η γριά β'.
Φτάνει η υπηρέτρια της Πραξαγόρας)*

ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

Αχ, καλότυχος λαός και ευτυχισμένη χώρα
και τρισευτυχισμένη η κυρά μου

κι εσείς εδώ μπροστά στην πόρτα που στέκεστε

- γείτονες και πολίτες -

κι εγώ η υπηρέτρια

που έχυσα στα μαλλιά μου σπάνια αρώματα.

Αχ Δία μου!

Το πιο καλό απ' όλα τα αρώματα

είναι αυτό από τη θάσο, στο μπουκαλάκι.

Μένει πολύ. Δεν ξεθυμαίνει όπως τα άλλα.

Κέρασε άκρατο,

να χαρεί όλη η νύχτα

καθώς θα δοκιμάζουμε τα αρώματα

ποιο είναι το καλύτερο.

Αλλά γυναίκες, πείτε μου, που είναι ο αφέντης

ο άντρας της κυράς μου;

ΧΟΡΟΣ

Αν μείνεις εκεί, νομίζω θα τον βρεις.

ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

Να τος, έρχεται. Φτάνει για δείπνο.

Ω Αφέντη! Ω Ευτυχισμένε, Τρισευτυχισμένε.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ποιος; Εγώ;

ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

Εσύ, μα το Δία! Όσο κανείς!

Γιατί ποιος άλλος είναι πιο ευτυχισμένος
από αυτόν που ακόμα δεν έχει φάει
ανάμεσα σε τριάντα χιλιάδες που έφαγαν;

ΧΟΡΟΣ

Ευτυχισμένος, ναι. Καλά λες.

ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

Που πας;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Για το δείπνο πηγαίνω.

ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

Μα την Αφροδίτη, τελευταίος απ' όλους!
Η γυναίκα σου όμως μου είπε να σε πάρω
να σε πάω μαζί με αυτές τις όμορφες.
Περίσσεψε και χιώτικο κρασάκι και άλλα
και γι' αυτό μην αργείς.
Και μπορεί να έρθει μαζί μας
όποιος θεατής μας έχει ανάγκη -
και όποιος κριτής δεν έχει άλλη προτίμηση.
Θα του τα δώσουμε όλα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πλουσιοπάροχα όλα χωρίς τσιγγουνιές.

Καλέστε τους όλους. Γέρους, νέους και παιδάκια.

Το δείπνο είναι για όλους έτοιμο

.. αρκεί βέβαια να πάνε στα σπιτάκια τους.

Θα πάω κι εγώ... θα τρέξω να προφτάσω

και θα κρατάω κι αυτή τη λαμπάδα στα χέρια.

ΧΟΡΟΣ

Γιατί χάνεις χρόνο; Πάρε κι αυτές τις γυναίκες

και πήγαινε. Και μέχρι να φτάσεις

εγώ θα τραγουδήσω για το μελλοντικό φαγοπότι.

Θα ήθελα και κάτι να πω στους κριτές.

Οι σοφοί μεν να με βραβεύσουν για όσα σοφά τους είπα,

όσοι γέλασαν δε, για τα αστεία που είπα.

Δηλαδή όλοι να με βγάλετε πρώτο.

Και καθόλου να μην φταίξει που κληρώθηκα να παίξω πρώτος,

αλλά όπως ορκιστήκατε να κάνετε.

Να θυμάστε το έργο

και να κρίνεται πάντα σωστά όλοι,

όχι όπως οι ελαφρόμυαλες εταίρες

που θυμούνται μονάχα τον τελευταίο πελάτη.

Ω! Είναι ώρα πια φίλες!

Αν είναι να κάνουμε αυτό που λέω

εμπρός για το δείπνο...
Αποσυρθείτε γλυκά και σιγά,
με ρυθμό.
Κι εσύ, άντε, κουνήσου.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Αυτό κάνω.

ΧΟΡΟΣ

Και αυτές τώρα...
με ρυθμό ανάλαφρα...
Γρήγορα θα έρθουν τα
γιουβετσοψαροσάλαχα
γαλεοκεφαλόψωμα
τουρσοτσιχλοπίτσουνα
κοκορολαγοστίφαδα
κοτσυφομελοπίπερα
στραγαλοτυροπέτμεζα
τρυγονομυαλομύζηθρα
ψητοκοτοπερίστερα
κρεμμυδοσκορδολάχανα
ντοματοαγγουροράπανα...
Και τώρα που τα άκουσες
τρέχα και γρήγορα άρπαξε ένα πιατάκι
και βάλε λιγάκι

φαβίτσα να φας!

Πω πω τι λαίμαργοι!

Όλοι όρθιοι! Πάνω!

Όλοι θα δειπνήσουμε, ευοί ευαί,

Και θα νικήσουμε! Ευοί, ευαί!

Ευοί, ευαί!

ΤΕΛΟΣ